

REVISORSEXAMEN

Del I

December 2013

© Revisorsnämnden 2013

REVISORSEXAMEN

Allmänt

Datum:	3 december 2013
Skrivtid:	2 x 6,0 timmar, varav 6,0 timmar för del I
Krav för godkänt resultat:	90 poäng av 150 utan några särskilda krav på fördelningen av poäng på olika uppgifter

Regler

- Du ska skriva ditt tentandnummer på varje blad.
- Det är inte tillåtet att ha kontakt med någon person eller använda Internet, e-post eller liknande för att söka kontakt med någon annan person.
- Det är inte tillåtet att använda Internet, e-post eller liknande för att söka efter information.

Följs inte reglerna kan Revisorsnämnden avstå att rätta tentandens prov samt meddela tentandens handledare och arbetsgivare om det inträffade. Kontroll av tentandens dator kan göras såväl innan, som under och efter provet.

Utformning av svar

- Du lämnar alltid dina svar i egenskap av auktoriserad revisor.
- Svarstexten ska vara självständigt skriven och utformad så att den besvarar frågan på ett koncist sätt.
- Svarstexten ska inte enbart bestå av inklippt text eller hänvisningar till annan text, såsom lagar, råd, rekommendationer och liknande.
- Du ska ange motiveringar och hänvisningar samt visa uträkningar.
- Du ska markera eventuella citat med kursiv stil och ange källa.

Bedömning

Bedömningen av svar, som ska lämnas på bifogade svarsblanketter eller RN:s USB-minne, sker utifrån en svarsmodell. Alternativa svar kan - beroende på motiveringar - också beaktas vid bedömningen.

Svar på varje uppgift - eller deluppgift - bedöms enligt följande princip i exempelvis en fråga omfattande fem poäng:

5 p – Mycket bra svar

4 p – Bra svar

3 p – Acceptabelt svar

2 p – Svar med vissa brister

1 p – Svar med stora brister

0 p - Uteblivet eller i grunden felaktigt svar

Uppgift 1	Modegrossisten AB	Poäng
	Deluppgift 1.1	5
	Deluppgift 1.2	6
	Deluppgift 1.3	6
	Deluppgift 1.4	6
	Deluppgift 1.5	4
	Deluppgift 1.6	4
	Deluppgift 1.7	4
Summa		35

Uppgift 2	Nätverkskonsulterna AB	Poäng
	Deluppgift 2.1	4
	Deluppgift 2.2	8
	Deluppgift 2.3	8
Summa		20

Uppgift 3	Matlagningstjänst AB	Poäng
	Deluppgift 3.1	6
	Deluppgift 3.2	4
	Deluppgift 3.3	4
	Deluppgift 3.4	6
Summa		20

Lycka till!

1. Modegrossisten AB (35 poäng)

Bakgrund

Modegrossisten AB är ett handelsföretag i konfektionsbranschen. Bolaget har den svenska generalagenturen för ett antal varumärken inom dammode och accessoarer. Varumärkena har hög modegrad. Kunderna består av butiker i detaljhandeln, främst mindre fristående butiker specialiserade på dammode.

Bolaget har startats och ägs av två systrar, Karin och Anna Svensson. Karin och Anna är styrelseledamöter och de är också verksamma i bolaget, främst med inköp och försäljning. Redovisningen sköts av en redovisningsbyrå.

Du har varit vald revisor i bolaget i 5 år.

Ekonomisk information (Mkr)	2012	2011	2010
Omsättning	42	38	41
Resultat före skatt	0,5	-0,5	1,0
Summa tillgångar	15	14	16
Soliditet	15 %	17 %	16 %
Medelantal anställda	9	8	8

Bolaget redovisar enligt K2 och bolaget har kalenderår som räkenskapsår.

Deluppgift 1.1 (5 poäng)

Fram t.o.m. räkenskapsår 2012 har alla materiella anläggningstillgångar skrivits av enligt plan på fem år. Avskrivningar görs med 20 % per år oavsett när under året anskaffningen skett. Under sommaren 2013 har Anna Svensson gått igenom hela anläggningsregistret. Hon har kommit fram till att den ekonomiska livslängden för de lagerhyllor som köptes under 2010 är betydligt längre än fem år. Hon skulle vilja ändra avskrivningstiden för dessa inventarier till 10 år. Anskaffningskostnaden för lagerhyllorna var 2 400 tkr.

Uppgift

- a) Kan bolaget ändra avskrivningstiden på lagerhyllor till 10 år? Motivera svaret.
- b) Till vilket planenligt värde kommer bolaget att redovisa lagerhyllorna per 2013-12-31 om avskrivningstiden ändras till 10 år? Bortse från eventuellt negativt svar i a-uppgiften.
- c) Bolaget kommer under året att ta upp en checkräkningskredit. Hur ska denna kredit redovisas i bolagets balansräkning förutsatt att den är utnyttjad?

Deluppgift 1.2 (6 poäng)

I samband med revision av varulagret per 31 december 2013 upptäcker du att varulagret är värderat till anskaffningsvärde med ett inkuransavdrag som uppgår till 10 %. Varulagret består av kläder från olika säsonger samt av accessoarer (smycken m.m.). Bolaget har inte ett lagersystem som kontinuerligt uppdateras utan baserar sin lagervärdering vid bokslutet på manuell inventering per balansdagen. Därefter upprättas en lagerlista.

Du ska nu bestämma vilka granskningsåtgärder som bör utföras med avseende på värderingen av varulagret.

Uppgift

Beskriv tre lämpliga granskningsåtgärder och syftet med dessa för att säkerställa att värdering av varulagret har gjorts i enlighet med redovisningsreglerna i K2 avseende inkuransavdrag.

Deluppgift 1.3 (6 poäng)

I samband med revision av balansposterna Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter samt Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter per 2013-12-31 noterar du att följande poster är upptagna i balansräkningen:

- Förutbetald företagsförsäkringspremie för 2014
- Förutbetald mässkostnad för en stor modemässa i Milano i februari 2014. Bolaget brukar åka på denna mässa ungefär vart tredje år
- Förutbetald utbildning i mars 2014 inför införandet av ett nytt lagerredovisningssystem
- Upplupen kostnad för revision avseende 2013 års revision
- Upplupen semesterlöneskuld beräknad per 2013-12-31
- Upplupen individuell pensionsförsäkring för ägarna avseende december 2013 som ska betalas i januari 2014

Uppgift

På vilket/vilka sätt kan dessa poster redovisas enligt K2?

Deluppgift 1.4 (6 poäng)

I december 2013 har bolaget lånat ut 100 000 kr till Annas makes bolag som hamnat i likviditetskris pga. vikande lönsamhet. Makens bolag driver en elektronikbutik som fått hård konkurrens från en nyetablerad butik tillhörande en stor elektronikkedja. Revers har utfärdats och lånet löper med marknadsmässig ränta och har återbetalats tillsammans med ränta i februari 2014.

Uppgift

Kommer detta förhållande att påverka din revisionsberättelse för räkenskapsåret 2013 som ska avges i mars 2014 och i så fall på vilket sätt?

Deluppgift 1.5 (4 poäng)

I samband med årets revision noterar du följande kostnader som är bokförda som övriga personalkostnader i bolaget:

- En faktura från ett gym. Fakturan avser årskort för de två delägarna om totalt 10 000 kr.
- Utläggsredovisning från Karin med bl.a. kvitto från ICA på kaffe, frukt, mineralvatten, smör, bröd och pålägg.

Uppgift

Hur ska dessa kostnader hanteras skattemässigt i bolaget?

Deluppgift 1.6 (4 poäng)

Bolaget använder sig av en redovisningsbyrå för löpande redovisning, upprättande av årsbokslut m.m. Du är revisor i ytterligare ett bolag i samma storlek som använder sig av denna redovisningsbyrå. Redovisningsbyrån, som inte är nöjd med sin nuvarande revisor, tycker att ert samarbete fungerar bra och vill därför att du går in som revisor i redovisningsbyrån.

Uppgift

Hur ställer du dig till förfrågan om att bli vald revisor i redovisningsbyrån som hanterar två av dina ca 50 kunder?

Deluppgift 1.7 (4 poäng)

För att få ett större produktutbud har styrelsen planer på att förvärva ett annat bolag i branschen. Man för nu förhandlingar med ägarna till ett bolag, Klädkompaniet AB, som är intresserade av att sälja. Begärd köpeskilling uppgår till det egna kapitalet i Klädkompaniet AB. Den ekonomiska informationen för detta bolag ser ut enligt följande:

Ekonomisk information (Mkr)	2012	2011	2010
Omsättning	40	42	45
Resultat före skatt	0,5	1,0	2,0
Summa tillgångar	17	16	18
Soliditet	10 %	11 %	10 %
Medel antal anställda	11	12	12

Uppgift

Om Modegrossisten AB förvärvar Klädkompaniet AB under hösten 2013, kommer Modegrossisten AB då att för räkenskapsår 2013 kunna fortsätta redovisa enligt K2? Kommer Modegrossisten AB att för räkenskapsår 2013 behöva upprätta koncernredovisning?

2. Nätverkskonsulterna AB (20 poäng)

Bakgrund

Nätverkskonsulterna AB är ett konsultföretag inom IT-nätverk (servrar m.m.) som utför installation av servrar och nätverk samt utbildar i användandet av dessa. Bolaget omsätter ca 300 Mkr och har god lönsamhet. Ägare är 25 av de verksamma konsulterna.

Ekonomisk information (Mkr)	2012	2011	2010
Omsättning	298	275	283
Resultat före skatt	15,2	10,3	12,8
Summa tillgångar	113	98	95
Soliditet	29 %	26 %	27 %
Medelantal anställda	402	375	380

Bolaget redovisar enligt BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3) och har kalenderår som räkenskapsår. Du är huvudansvarig revisor sedan tre år tillbaka.

Deluppgift 2.1 (4 poäng)

Under 2013 har en amerikansk tillverkare av hårdvara (servrar m.m.) tagits in som leverantör till Nätverkskonsulterna AB. I samband med detta har den amerikanska tillverkaren också visat intresse för att gå in som delägare i bolaget.

En överenskommelse har träffats med det amerikanska bolaget som genom sitt svenska dotterbolag kommer att gå in som delägare i bolaget. Detta ska göras via en riktad nyemission på en extra bolagsstämma under hösten 2013. Nyemissionen är en kontantemission.

Uppgift

Vilket/vilka intyg/yttranden och granskningsinsatser kommer att vara aktuella för dig som vald revisor i samband med denna emission?

Deluppgift 2.2 (8 poäng)

- a) Nätverkskonsulterna har slutit ett avtal med en av sina kunder om leverans av servrar och installation av dessa. Bolagen har kommit överens om ett totalpris på 250 000 kronor (exkl. moms). Leverans, internkalkyl över kostnaden och faktureringsplanen ser ut som följer:

Tidpunkt	Vara/tjänst	Varu-/tjänstekostnad	Faktureringstidpunkt
Oktober 2013	Leverans av servrar	150 000	Efter genomförd installation
December 2013	Installation av servrar	50 000	Vid slutförandet och godkännande av arbetet

Uppgift

Redogör för när och med vilka belopp bolaget ska intäktsföra försäljningen.

- b) En annan tjänst bolaget levererar är lagringsutrymme på bolagets servrar. Bolaget har slutit avtal med en av sina kunder om att upplåta utrymme motsvarande 1 000 GB för en period av 3 år. Perioden omfattar 1 oktober 2013 – 30 september 2016. Kunden betalar ett fast pris per år, 10 000 kronor med tillägg av ett rörligt pris per månad som är beroende av utnyttjat diskutrymme 10 kr/GB. Det fasta priset faktureras i början av avtalsperioden och det rörliga priset faktureras månadsvis i efterskott. Under perioden har 80 GB nyttjats per månad, dvs totalt 240 GB.

Uppgift

Vad uppgår redovisade intäkter från detta avtal till vid räkenskapsårets slut 2013?

Deluppgift 2.3 (8 poäng)

I samband med avgivande av revisionsberättelse för 2013 har du följande noteringar som eventuellt kan komma att påverka revisionsberättelsens utformning:

- a) Bolagets VD sade upp sig i samband med att den amerikanska ägaren kom in i bolaget. En representant för den nya ägaren, Sam Miller, gick tillfälligt in som extern firmatecknare under några månader, sommarhalvåret 2013, tills dess att en ny VD rekryterades. Sam Miller registrerades inte som VD och var inte styrelseledamot. Något krav på VD fanns inte i bolagsordningen. Ny VD registrerades i oktober 2013 och Sam Miller avregistrerades som extern firmatecknare. I november 2013 konstaterade styrelsen att Sam tecknat ett nytt hyresavtal för nya, större och modernare lokaler, då han planerade för att utöka verksamheten kraftigt. Styrelsen hade ingen kännedom om detta avtal. Bolaget hade lång tid kvar på sitt befintliga hyreskontrakt, varför styrelsen valde att säga upp det nya hyresavtalet. Detta innebar att bolaget fick betala skadestånd till hyresvärden, motsvarande 6 månadshyror.

Hyresavtalet sades upp i december 2013 och beloppet reserverades i bokslutet per 2013-12-31.

- b) Antag att bolaget under våren 2014 hade en tvist med en kund om en väsentlig fordran avseende en leverans under hösten 2013. Styrelsen var angelägen om att ta in de ekonomiska effekterna av denna tvist i årsbokslutet per 2013-12-31. Tvisten blev slutligen löst efter midsommar 2014. Bolaget hanterade effekterna av lösningen i årsredovisningen för 2013 under sista veckan i juni 2014. Du granskade slutlig version av årsredovisningen under sista veckan i juni och konstaterade att transaktionen blivit korrekt hanterad i årsredovisningen. Styrelsens underskrift av årsredovisningen daterades den 29 juni 2014. En av styrelseledamöterna var bortrest under denna period och blev slutligt informerad om ändringarna i årsredovisningen när han var tillbaka i Sverige andra veckan i juli då han också undertecknade årsredovisningen. Du fick den därefter till dig för avgivande av revisionsberättelse.

Uppgift

Redogör för dina ställningstaganden och till ovanstående noteringar inför avgivande av revisionsberättelsen och utforma ett förslag till revisionsberättelse.

3 Matlagningstjänst AB (20 poäng)

Bakgrund

Matlagningstjänst AB är ett bolag som erbjuder olika typer av konsulttjänster inom matlagning. Bolaget inriktar sig mot företagsmarknaden, med erbjudanden om bl.a. matlagningskvällar och kickoffer. För den privata marknaden erbjuds catering till fester, matlagningskurser m.m. Utöver detta driver Matlagningstjänst även butik i sina lokaler där man säljer närproducerade ostar och charkuterier.

Matlagningstjänst ägs av ett franskt familjeägt bolag som bedriver motsvarande verksamhet i totalt fem länder. Bolaget är i en expansionsfas och finns i dagsläget etablerat på 11 orter i Sverige och beräknas under 2013 omsätta ca 60 Mkr. Enligt företagets affärsplan ska man vara etablerad på 20 orter i Sverige innan år 2020 och då omsätta minst 100 Mkr. Till följd av den höga expansionstakten har lönsamheten varit dålig under de senaste två räkenskapsåren 2011 och 2012. Budgeten för 2013 visar på ett nollresultat.

Bolagets räkenskapsår är kalenderår och man tillämpar BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Du har varit revisor i bolaget i tre år.

Ekonomisk information (Mkr)	2012	2011	2010
Omsättning	55	40	27
Resultat före skatt	-2.4	-1,1	0,2
Summa tillgångar	14	15	11
Soliditet	10 %	17 %	33 %
Medelantal anställda	15	10	8

Fördelningen av bolagets budgeterade omsättning för 2013 mellan konsultuppdrag respektive butiksförsäljning är sådan att tjänsterna står för ca 40 Mkr och butiksförsäljningen ca 20 Mkr.

Deluppgift 3.1 (6 poäng)

Inför 2013 års granskning arbetar du inledningsvis med revisionsplaneringen. Som en del i denna ingår att säkerställa en korrekt redovisning av bolagets butiksförsäljning. Av bolagets försäljning uppgår fortfarande kontantförsäljning till ett väsentligt belopp.

Uppgift

Beskriv hur kontantförsäljningen påverkar din övergripande revisionsplanering och vilka revisionsinsatser du bedömer lämpliga i 2013 års granskning?

Deluppgift 3.2 (4 poäng)

I samband med granskning av butiksförsäljningen har du för avsikt att göra besök i butik för att kontrollera bolagets kontanthantering.

Uppgift

Beskriv sex granskningsmoment som bör ingå i ditt granskningsprogram vid besöket.

Deluppgift 3.3 (4 poäng)

Till följd av den svaga konjunkturen som framförallt påverkar företagsmarknaden visar sig bolagets resultat för 2013 utvecklas negativt. Bolagets ekonomichef kontaktar dig den 11 oktober 2013 och meddelar att det egna kapitalet var förbrukat per den 30 september 2013.

Uppgift

Redogör kort för vilka åtgärder bolaget nu ska vidta samt föreslå två olika möjligheter bolaget har att lösa den uppkomna situationen på innan årsbokslutet.

Deluppgift 3.4 (6 poäng)

Det visar sig att bolaget innehar en kapitaltäckningsgaranti från ägarna utställd redan den 11 mars 2013.

Uppgift

- a) Beskriv vad en kapitaltäckningsgaranti innebär och på vilket sätt den kan användas?
- b) Beskriv hur kapitaltäckningsgarantin daterad den 11 mars 2013 påverkar den uppkomna situationen i uppgift 3.3.